

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Sect. Vlt. Argumenta adversaria solvuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

rum ultimatum dantur omnes particulæ constituentes genus, scilicet univocatio, & non transcendencia seu existentia extra tales differentias, etiam si tales rationes non conveniant enti respectu differentiarum non ultimatum, vel subalternarum: ergo licet ens non sit genus respectu harum, poterit esse genus respectu ultimatum, quia denominatio generis, ut pote relativa potest variari, & mutari respectu diversorum, ut patet ex exemplis adductis, & ratio est manifesta, quia impedimentum quod non tollit in vno respectu alterius definitionem, non potest tollere in eodem rationem definiti, quia definitio, & definitum sunt omnino idem, ut ex terminis patet: sed transcendencia in subalternis differentiis non tollit ab ente quod sit univocum, & quod sit extra differentias ultimas, quæ est definitio generis: ergo transcendencia respectu differentiarum subalternarum, non tollit ab ente respectu ultimatum rationem generis quæ est definitum per talem definitionem: ergo nullius momenti est solutio Adversariorum.

29 Deinde, quia suppositum talis solutionis est omnino falsum, siquidem nulla est differentia, etiam subalterna, & non ultima, quæ sumatur à tota forma in sensu ab Adversariis intento: id est quæ sumatur adæquate, & totaliter à tota forma, & non ab illa inadæquate, hoc est secundum aliquem præcisum gradum, seu conceptum; & deinde non satisfacit, nam quid refert quod ens includatur in quibusdam remotis differentiis, ut non sit genus respectu substantiæ, & accidentis, in quæ proxime, & univoce dividitur per differentias proprias, & extra sui rationem? imo, & econtrario iuxta Scoti sententiam, inferendum esset illas differentias non ultimas, propterea ab ipso finguntur, non esse proprias differentias: sed quasdam species entis: nam res solubiles sunt in conceptum entis, quidditativum, & univocum ipsis, & in aliquam differentiam ultimam, quæ non includat ens: nihil ergo ibi deerit ad constitutionem, & compositionem speciei.

SECTIO ULTIMA.

Argumenta adversaria solvuntur.

30 **A**D fundamentum Scoti respondetur bene posse compati, quod una differentia ultima sit diversa ab alia; & quod cum illa in communi ratione entis conveniat, sicut omnes docent de primis, & universalissimis generibus, quæ propterea non proprie differre, sed primo diversa esse dicuntur, quia alias non essent suprema genera: sed sub alio superiori contenta, præsertim posita univocatione entis, quam Scotus ponit, quomodo autem hoc intelligendum sit, patet ex dictis in prædicamentis, & ex dicendis postea.

31 Ad secundum respondeo illam propositionem servari posse inter compositionem metaphysicam, & physicam, quamdiu in eis sistitur, & consistit in hoc quod nec genus differentiam includit, nec differentia genus, sicut nec materia formam, nec forma materiam; si autem resolvendo metaphysicam compositionem, provenitur ad simplices conceptus non compositos ex genere, & differentia, iam in illis respectu prædicatorum superiorum transcendendum non oportet servari prædictam proportionem,

quia in eis iam non reperitur ille determinationis modus; sed alius iam supra explicatus de maiori, & minori expressione, &c. Deinde addo imprimis non esse necessariam illam proportionem inter compositionem physicam, & metaphysicam, aliqui sicut de omni forma verum est nihil includere materiæ, & de materia nullam includere formam: ita de omni genere seu conceptu determinabili verum sit eundem, quod nullam includat differentiam, & econtrario de omni differentia, quod non includat ens quod est primum determinabile.

DISPUTATIO III.

De primo attributo entis, Vnitate scilicet.

QVÆSTIO I.

De significatione nominis Vnum.

HOC nomen primo significat principium cognoscendi, quod his verbis asserit Arist. lib. 5. met. cap. 6. Principium ergo cognoscibilis circa quodlibet unum: uni vero esse est principium alicui numero esse: supra quæ sic ait Divus Thom. lect. 8. Res autem cognoscuntur per sua principia, & ex hoc patet quod principium est unum notum vel cognoscibilis circa quodlibet, & est in omnibus principium cognoscendi, ut v.g. in genere consonantiarum est unum quod est diesesis, quod est minimum in consonantiis: diesesis enim est semitonium minus: item in gravitatibus sive ponderibus est aliquid unum minimum, quod est principium sicut unitas, vel aliquid aliud minimum, & in moribus sicut simplicissimus & velocissimus motus est principium, seu unum: rationem autem quare hoc principium unum dicatur, his verbis tribuit: in omnibus tamen istis hoc est commune, quod illud quod est principium, est indivisibile.

Secundo significat mensuram in vnoquoque genere, & sic Arist. convertit illam cum principio his verbis: uni vero esse alicui numero esse; prima namque mensura principium, nam quo primo cognoscimus hoc est prima mensura cuiuslibet generis, unum quidem mensura est: sic ille, ratio autem quare mensura debeat esse unum quid, seu una ratio est, quia mensura debet esse certa, determinata, & statuta, & ideo in ea ratione indivisibilis vocatur, vel aliter, quia summum in vnoquoque genere est mensura cæterorum, cum autem summum ut summum sit unum, & non plura, non habet divisionem in se, & sic indivisum est: ergo unum.

Tertio significat hoc nomen unum, illud quod perfectum est, quod his verbis explicuit Arist. Quæ circuli maxime una linearum, quia tota & perfecta est: super quæ verba sic ait Divus Thom. & ex hoc patet, quod linea circularis est maxime unum, quia non solum habet continuitatem, sicut linea recta; sed etiam habet totalitatem, & perfectionem quod non habet linea recta, perfectum enim, & totum est cui nihil deest, quod quidem contingit lineæ circulari, non enim potest sibi fieri additio seu demptio: sic Angelicus Doctor, itaque propter indivisibilitatem perfectum dicitur unum, quare